

A regény valamennyi eseményét, epizódját, a cselekmény szétágazó szálait az író a magyarság török-ellenes szabadságharcának érzékeltetése szempontjából nézi. Ennek az idegen beto'akodók ellen vívott emberfeletti hősi harcnak ábrázolása adja a regény eszmei mondanivalóját. Alakjainak sorsán, eseményeken keresztül a nemzeti erők összefogásának szükségességét hirdeti a regény minden lapja. Jó! rámutat a bécsi udvar két-színű és a magyarságot semmibe vevő politikájára, de emellett nem hallgatja el azt sem, hogy a várkapitányok, akik egyben földesurak is, jóllehet szinte egyedüli harcosai a nemzeti gondolatnak, mégis lenézik a köznépet és mostohán bánnak jobbjáyaikkal, még akkor is, ha egyesek országoshírű vitézekké lettek.

Jankovich regénye nem az a nagyarádású, nagysodrású történelmi regény, mint például Móricz Erdély-e. Inkább az Egri csillagok hagyományait folytatja. Ha'adó hagyományaink ápolására, az idegen hódítók elleni harcra nevel, s emellett érdekes, nyelvi szépségekben gazdag, hangu'atos olvasmány.

F—d—y

Aczél Tamás: Jelentés helyett

Szépirodaimi Könyvkiadó

Szabadságunk születése óta alig hét év telt el, de ez a néhány esztendő századokkal ér fel. Erről a harcos, győzelmes időszokról, vall kötetében a költő.

A „Jelentés helyett” minden darabja lírai jelentés azokról a napokról, hónapokról, amikor íródott. Ahány vers, annyi szín, annyi hang. De ez a hang, mely annyi változatban zeng, mégis egy marad abban az értelemben, hogy egy népért küzdő, hazáját szerető, igaz költő.

A néppel való egybeforrás tudatából meríti erejét, ez a tudat füli minden sorát, akár magáról szól, akár a nép nevében beszél, azért érezzük verssorait olvasva, hogy az érzések, gondolatok mindannyiunkéi, s nem egy magányos poétáé. Erzi, tudja a költő is, hogy nincs egyedül, s boldogan vall erről „Búcsúzások” című versében.

Harminc év alatt mennyi búcsút gyűjtöttem össze tarisznyamba, szülők, barátok és szerelmek — s itt állok újra búcsúzásra,

de ez a búcsú nem a régi, nem a fájdalmas, nem az árva, nem az az ifjú — de a férfi készül most egy kézszorításra.

Aczél Tamás ez évben kinn járt a Szovjet-unióban, látta a kommunizmust építő szovjet népet. Az ott kapott nagy élmények verssé értek benne, számos szép költeményben állított emléket a felejthetetlen útnak. De az utazás nemcsak új versekkel gyarapította irodalmunkat, hanem kiszélesítette Aczél költészetének világát és művészileg is megnövelte a költő igényességét önmagával szemben. Milyen mély érzéseket fejez ki egyszerű, de művészi tökéletességgel megalkotott, az „Az ezüst erdőben” című verse, különösen záró strófája.

*Visz a vonat, fut az erdő,
híres, ezüst nyírfaerdő,
Könnyeimbe mosoly búvik
mint az égre, nap ha feljő,
csak szívem ver hevesebben,
mintha súlyos láza volna —
s kint a fényes, tág hidegben
feltűnik már Moszkva, Moszkval*

A kötetben gyűjtött majd félszáznyi szép vers ezernyi emléket ébreszt, lelket-szívet gyönyörködtet és erősít.

F. V.

A könyvtár és a könyvterjesztés dolgozói számára igen fontos, hogy a kiemelkedő műveket alaposabb, mélyebb ismertetéseken, illetve kritikákon keresztül is megismerhessék. Ehhez óhajtunk segítséget nyújtani új rovatunkkal, mely azoknak a cikkeknek pontos megjelenését tünteti fel, amelyek a kiemelkedő könyvekről adnak bővebb tájékoztatást.

Lenin Művei 21, 22, 23
Dalok Sztálinról
Gorkij Válogatott Művei I.
Saginyan: Az ötéves tervek útján
Arany János összes művei I.
Gárdonyi: Egri csillagok,
Baturin: Megvalósult álmok
Bobrov: Cskalov
Kamjén: Emberpiac
Oravcz Paula: Kócos
Tardos: Elmondta Huda Mihály

Pártépítés, 1951. dec. 10.
Népszava, 1951. dec. 24.
Béke és Szabadság 1951. dec. 23.
Új Világ, 1951. dec. 9.
Magyar Nemzet, 1951. dec. 18.
Népszava, 1951. dec. 5.
Új Világ, 1951. dec. 13.
Repülés, 1951. dec. 10.
Művelt Nép, 1951. dec.
Magyar Nemzet, 1951. dec. 15.
Népszava, 1951, dec. 28.